

torium, saa tror jeg, at det maa siges, at den til den polytekniske Lærestiftelses kemiske Laboratorium forlangte Forhøielse er saagodt-som nødvendig, hvis man ikke ligefrem vil afbryde og forhindre Studeringerne for en hel Del unge Mennesker, og jeg tror derfor ikke, at Udvalget vil kunne forsvare at fastholde sin Regtelse. Regtelsen af det nye Indgangsparti ved Botanisk Have maa beklages, men dette skal jeg ikke nu opholde mig ved. Det ærede Flertal har iaar stillet sig ganske anderledes overfor Spørgsmaalet om Opførelse af Sigkapeller end de foregaaende Aar. Jeg tror ligesom den sidste ærede Taler, at det er urigtigt, om Staten som Tienbeeier ikke i et Forhold som dette vilde gaa foran og vise de private Tienbeeiere Veien. Det er af stor Betydning for den fattige Befolkning i Sognene, navnlig i hygieinisk Henseende, at der oprettes saadanne Sigkapeller. Naar der intet Sigkapel er, ere de nødte til at lade deres afdøde Slægtninge blive i deres Huse, og at dette i høieste Grad er usundt, følger af sig selv. Det varer ialtsald nogle Dage, inden et Lig kan begravnes, og i den Tid kan det være meget farligt for de Efterlevende at være nødte til at opholde sig i samme Stue som Liget. Men Forholdene ere, som bekendt, mange Steder paa Landet saadanne, at dette bliver nødvendigt, hvis det ikke lykkes lidt efter lidt rundt omkring paa Landet, hvor der virkelig er Trang tilstede — jeg vil ikke sige, at der er Trang paa hvilket som helst Sted — at faae opført Sigkapeller. Nu kan man gjerne sige, at Kommunerne kunne bidrage Noget dertil. Det skal jeg ganske vist indømme; men jeg ser ikke, man har noget som helst Dvangsmiddel lige overfor Kommunerne. Det Naturligste og Rimeligste er det dog, at Tienbeeierne gjøre det. De have ganske vist ingen Forpligtelse; jeg ser heller ikke, at man i Lovgivningen skulde kunne finde Anledning af, at en saadan Forpligtelse burde paalægges dem; men jeg finder det naturligt, at hvor de kunne gjøre det, og hvor Forholdene kunne siges at trænge dertil, at de saa gjøre det, og Staten som Tienbeeier har virkelig godt Raad dertil. Naar den ærede Ordfører mente, at det var kirkelige Midler, der skulde anvendes dertil, saa gad jeg vide, hvad Tiende er Andet end kirkelige Midler; det er just Anvendelse af kirkelige Midler det at bruge en Del af Tiendens Overskud til at bygge Sigkapeller for. Jeg tror, at Administrationen ved at foreslaa disse Sigkapeller, ved at gjøre Sit til, at de kunne blive byggede, virkelig gjør den allerstørste stillede Del af Befolkningen paa Landet en stor Tjeneste, og at Udvalget gjør ligefrem

Skade i hygieinisk Henseende ved at forhindre dette. Efter at der i de senere Aar er bevilget flere Sigkapeller efter Administrationens Forslag, er der indkommet Andragender omtrent fra hvert Sogn, hvis Tiende eies af Universitetet eller Sorø Akademi, om at faae flige Sigkapeller indrettede. Jeg har ikke ment, at det vilde være rigtigt strax paa en Gang at forlange en meget stor Sum til dette Diemed; men det har forekommet mig, at til 3 eller 4 saadanne Kapeller om Aaret kunde Staten, Universitetet og Sorø Akademi vel have Raad. Forslaget angaaende Universitetets økonomiske Forhold skal jeg paa dette Stadium af Finantslovforhandlingerne ikke omtale; selvfølgelig forbeholder jeg mig min Stilling lige overfor dette Spørgsmaal. Man har ikke villet bevilge to Forhøielser under Kommunitetets dels til Understøttelse for unge Videnskabsmænd og dels til Reiseunderstøttelse for saadanne unge Mænd. Jeg beklager dette meget; jeg tror, det vilde have sin store Betydning, at disse Bevillinger bleve givne. Jeg har heller ikke hørt nogen Grund anføre af den ærede Ordfører, hvorfor man ikke vil gaa ind derpaa. Jeg er overbevist om, at der er en meget almindelig Stemning blandt yngre Videnskabsmænd for, at saadanne Bevillinger maatte gives, endog i større Udstrækning, end her er forlangt. Hvis det ærede Udvalg vil gjøre sig den Uleilighed at gennemgaa den hidtidige Anvendelse af Bevillingerne, dels Anvendelsen af de Smithske Stipendier, dels hvorledes Reiseunderstøttelserne ere anvendte for Aar gennem en længere Aarrække, saa vil man se, at der fra Universitetets Side er søgt vist den største mulige Upartisshed ved Uddelingen af disse Understøttelser. Hvis man skulde have Frygt i saa Henseende, saa tør jeg paa Forhaand sige, at den er fuldstændig ubegrundet. Naar man vil negte Honorar til de to Arkitekter, saa kan jeg kun sige, at efter min bedste Overbevisning har ialtsald den ene af disse Arkitekter et ligefremt Retstrav, og jeg har ikke Tvivl om, at hvis han anlægger Sag mod Ministeriet, vil Ministeriet blive dømt. Jeg maa ogsaa aldeles bestemt benægte, at det skulde være en saadan Pligt for Ministeriet, naar Undersøgelser skulle foretages i Anledning af Lovforslag, som ere under Udarbeidelse, da ikke at kunne foretage saadanne Undersøgelser uden foregaaende Bevilling. Det vilde være en saadan Standsning paa hele Administrationens Gæbet, som jeg ikke tror vilde være rigtig, eller som man kunde finde sig i. Ganske vist, der er Embedsmænd, hvem det særlig er paalagt at